

Anbefalinger om regulering av mobiler og smartklokker i skolen

Udir anbefaler å strengt regulere elevers tilgang til og bruk av private mobiltelefoner og smartklokker, gjennom ordensreglementet. Denne veilederen viser hvordan dette kan gjøres.

VEILEDNING | SIST ENDRET: 07.02.2024

Innhold

Målet er færre forstyrrelser og et styrket skolemiljø

- Reguler gjennom ordensreglementet
- Sørg for en involverende prosess

Viktige hensyn ved innføring av regulering

Våre anbefalinger

- Barneskolen
- Ungdomsskolen
- Videregående skole

Elever med særskilte behov for tilrettelegging

Skal man gi sanksjoner ved brudd?

Om dette oppdraget

Utdanningsdirektoratet har fått i oppgave å lage en veileder med nasjonal anbefaling om elevers tilgang til og bruk av private mobiltelefoner og smartklokker

på skolen.

Udir har i arbeidet vurdert både juridiske og pedagogiske sider ved oppdraget, og sett på sosiale og helsemessige behov. Vi har vurdert eksisterende forskning og annet kunnskapsgrunnlag, og hentet inn innspill fra ulike aktører.

Kunnskapsgrunnlaget gir et grunnlag for at begrensning av tilgang på mobiler og smartklokker er legitimt utfra et "føre-var-prinsipp": enhetene kan utgjøre en belastning i skolemiljøet i form av krenkelser og mobbing og de kan være en distraksjon i læringsmiljøet.

Mobiltelefoner og smartklokker er private enheter elevene velger å ha med på skolen, men som ikke er en del av skolens læringsteknologi. Dette har vært et sentralt poeng i vår vurdering, sett i lys av gratisprinsippet i norsk skole.

Oppdraget inneholder flere dilemmaer som må balanseres ut i arbeidet med nasjonale råd. Dette inkluderer blant annet forholdet mellom nasjonal styring, lokalt selvstyre og medbestemmelse. Sentralt står også forholdet mellom regulering og lærernes autonomi, og behovet for å forberede elevene for verden de lever i, versus det å sette begrensninger i bruk av teknologi. Andre viktige avveininger er også elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, og inngripen i enkeltindividers bruk av mobiltelefoner og smartklokker. I våre vurderinger av disse dilemmaene har vi særlig vektlagt behovet for å forhindre distraksjon i undervisningen, samt å styrke skolemiljøet, og forhindre mobbing og andre krenkelser.

[Du kan lese hele vårt svar til KD her.](#)

Målet er færre forstyrrelser og et styrket skolemiljø

Streng regulering skal bidra til å

1. gi færre forstyrrelser i undervisningen og fremme læring.
2. styrke skolemiljøet og forhindre mobbing og andre krenkelser.

Reguler gjennom ordensreglementet

Anbefalingen er at skoleeierne strengt regulerer elevenes tilgang til og bruk av private mobiler og smartklokker. Dette må gjøres gjennom ordensreglementet, jf. opplæringsloven § 9 A-10.

Skoleeier bør sette reglene

Skoleeierne har ansvaret for at ordensreglementene blir fastsatt. Dette kan delegeres til den enkelte skole, men vi anbefaler at det er skoleeier selv som står for reguleringen. Slik kan alle skoler i kommunen ha like regler for alle elevene, basert på alder og klassetrinn.

Der skoleeier allerede har delegert myndigheten og opplever at det fungerer, er det ikke nødvendig å gjøre endringer.

Sørg for en involverende prosess

Opplæringsloven fastslår at ordensreglementet er en lokal forskrift som skal utformes etter en involverende prosess lokalt. Gjennomfør grundige og åpne diskusjoner med skoleledere, lærere, andre ansatte, elever og foreldre om reguleringen. Også brukerorganisasjoner og brukerorgan bør få mulighet til å uttale seg. Slik utvikles en felles forståelse av behovene og utfordringene, og det etableres regler som er lettere å etterleve.

Ordensreglementet endres ved behov, og etter at brukerorgan og organisasjoner har fått mulighet til å uttale seg. I [Udirs rundskriv om ordensreglement](#) står det mer om hvordan et ordensreglement skal utformes, hvem som har ansvar for utformingen, og hvem ordensreglementet gjelder for.

Ordensreglementet fastsettes i lokal forskrift. Det er viktig å merke seg at ny opplæringslov – gjeldende fra 1. august 2024 – oppstiller krav om at alle lokale forskrifter kunngjøres på Lovdata.

Mer informasjon om hvordan skoleeier og skoler kan foreberede seg på dette finnes her: [Lokale forskrifter etter ny opplæringslov](#).

Viktige hensyn ved innføring av regulering

- Private mobiltelefoner og smartklokker på skolen er ikke en del av skolens læringsteknologi, og skolen kan ikke pålegge elevene å bruke disse i undervisning og opplæring, blant annet ut fra gratisprinsippet.
- Det er viktig at ordensreglementet tar høyde for at enkeltelever kan ha særskilte behov for eksempel knyttet til helse, sosial samhandling eller læring som tilsier at disse bør ha tilgang til slike enheter.
- Voksentsyn i friminutt og pauser vil bli ekstra viktig, sammen med alternative aktiviteter og sosiale arenaer for elevene.
- Skolens arbeid for å styrke skolemiljøet er viktig.
- Elevenes modenhet, sosiale kompetanse og evne til selvregulering er lavest tidlig i skoleløpet.
- Barn og unge skal gis større medbestemmelsesrett med alderen og frem til de fyller 18 år.

[Les mer om om tiltak for å fremme fellesskap og miljø.](#)

Våre anbefalinger

På grunn av elevenes modenhet, og at de har rett til å bestemme mer jo eldre de blir, anbefaler vi ulike reguleringer for grunnskoler og videregående skoler.

Barneskolen

Udir anbefaler å strengt regulere bruk av private mobiltelefoner og smartklokker i undervisningen og friminuttene på barneskolen (1.-7. trinn).

Elevenes modenhet, sosiale kompetanse og evne til selvregulering er lavest tidlig i

skoleløpet. For å skape ro og orden og et trygt og godt skolemiljø, er det derfor ekstra behov for tydelige og forutsigbare regler for smartklokke- og mobiltelefonbruk på barneskolen (1. - 7. trinn).

Ungdomsskolen

Udir anbefaler å strengt regulere bruk av private mobiltelefoner og smartklokker i undervisningen i ungdomsskolen (8.–10. trinn), og at det som hovedregel bør være mobilfritt også i friminuttene.

Selv om elevene på ungdomsskolen er eldre enn barneskoleelevene, tilsier hensynet til færre forstyrrelser og styrket skolemiljø, streng regulering.

Videregående skole

Udir anbefaler å strengt regulere bruk av private mobiltelefoner og smartklokker i undervisningstiden i videregående skole. En streng inngripen i friminutt og pauser vil etter vårt syn ikke være proporsjonal, av hensyn til elevenes modenhet og alder.

Hensynet til et styrket lærings- og skolemiljø kan likevel begrunne enkelte restriksjoner også i friminutt.

Videregående skole er et sammensatt skoleslag, med flere ulike utdanningsprogram. En regulering må ta høyde for at lærer vurderer at elever kan ha behov for tilgang til private mobiltelefoner eller smartklokker under opplæringen, og dette bør tas med i vurderingen når man fastsetter regulering gjennom ordensreglementet lokalt, så lenge det er i tråd med gratisprinsippet.

Elever med særskilte behov for tilrettelegging

Enkelte elever har behov for tilrettelegging knyttet til utfordringer, for eksempel med helse, sosial samhandling eller læring. De kan ha behov for å bruke mobiltelefonen eller smartklokken i skoletiden. Udir anbefaler at skoleeieren, gjennom ordensreglementet, åpner for å ivareta disse elevene uavhengig av om de er i grunnskolen eller i videregående skole.

Skal man gi sanksjoner ved brudd?

I noen tilfeller vil det være aktuelt å sanksjonere brudd på reglene om mobiltelefon- og smartklokkebruk. Det er viktig at alle sanksjoner som brukes er fastsatt i ordensreglementet, og at de ansatte på skolen forholder seg til det som står i ordensreglementet.

[Her kan du lese mer om regelverket knyttet til sanksjoner.](#)